

Konkluzje Konferencji Ministerialnej w sprawie afrykańskiego pomoru świń

Warszawa, Polska, 28 października 2016 r.

W kontekście trudnej sytuacji związanej z utrzymywaniem się i rozprzestrzenianiem afrykańskiego pomoru świń (ASF) delegacje Estonii, Finlandii, Węgier, Łotwy, Litwy, Moldowy, Polski, Rumunii, Federacji Rosyjskiej, Słowacji i Ukrainy uzgodniły, co następuje:

1. Afrykański pomór świń (ASF) stanowi bez wątpienia problem regionalny, dotyczący kilka krajów i wymagający wysokiego poziomu zaangażowania na szczeblu technicznym i politycznym. Najlepszym sposobem zwalczania ASF jest ściślejsza współpraca międzynarodowa, połączona z przejrzystością i regularną wymianą informacji epidemiologicznych między krajami oraz bardziej zintegrowanymi i spójnymi działaniami transgranicznymi, wspieranymi przez inicjatywy międzynarodowe (Globalne ramy stopniowego zwalczania ponadgranicznych chorób zwierząt (GF-TADs)).
2. Główne zagrożenia związane z przenoszeniem ASF w regionie wynikają z utrzymywania się wirusa u dzików i w ich środowisku oraz jego przenikania do gospodarstw trzody chlewnej o niskim poziomie bioasekuracji.
3. Występowanie ASF nie jest zależne wyłącznie od gęstości populacji dzików, a jeden z głównych problemów stanowi utrzymywanie się wirusa w zakażonej padlinie w lesie. Celem działań powinna być redukcja wirusa w środowisku. Wymaga to wiedzy, udziału i zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, takich jak: specjalistów w dziedzinie dzikiej fauny, ekologów, myśliwych, strażników leśnych i pracowników leśnych, pracowników ochrony środowiska, rolników, policji, itd.
4. Zarządzanie populacją dzików stanowi nowoczesne strategiczne działanie, które należy dostosować do warunków i praktyk lokalnych. Masywne polowania w obszarach zainfekowanych ASF oraz obszarach sąsiadujących, są przeciwnie skuteczne, ponieważ powodują większe przemieszczanie się dzików i nie stanowią najbardziej efektywnego sposobu na ograniczenie rozprzestrzeniania się ASF. Jednakże, intensyfikacja polowań może zostać zastosowana w wolnych obszarach kraju w celu zmniejszenia populacji wrażliwych zwierząt dzikich. Kontrola wielkości populacji dzików, zwłaszcza poprzez ukierunkowany, przemyślany odstrzał w szczególności dojrzałych prawie-dojrzałych samic oraz odpowiedni zakaz ciągłego dokarmiania (poza nęceniem w celu wykonywania

polowań), łącznie z usuwaniem i bezpieczną utylizacją padliny, stanowią najbardziej efektywne i konieczne działania mające na celu zwalczanie tej choroby. Jednakże, wciąż potrzeba jest informacji o najbardziej efektywnych środkach do kontroli populacji dzików, a także lepszych narzędzi do oceny rozmiaru ich populacji.

5. Bioasekuracja ma kluczowe znaczenie dla zapobiegania przenikaniu ASF do gospodarstw prowadzących hodowlę trzody chlewnej i rozprzestrzenianiu się wirusa, zarówno w sektorze komercyjnym, jak i w tzw. hodowli przydomowej. Nawet mali hodowcy trzody chlewnej muszą wdrożyć minimalne środki bioasekuracji na obszarach zagrożonych. Służby weterynaryjne są zobowiązane do przekazywania hodowcom trzody chlewnej podstawowych informacji w celu podniesienia ich świadomości i przyczynienia się do wzmocnienia bioasekuracji. Również podmioty zajmujące się transportem świń, dostawcy pasz i sprzętu, jacykolwiek pracownicy oraz inni profesjonaliści wizytujący lub pracujący czasowo na fermach świń, powinni być przeszkoleni w zakresie środków bioasekuracyjnych.
6. Myśliwi i inni podróżni powodują ryzyko wprowadzenia wirusa ASF na obszarach wolnych od tej choroby, ponieważ mogą zetknąć się ze skażonym materiałem oraz na skutek zaniedbania lub rozmyślnie wwieźć wirusa w swoim bagażu osobistym. Żeby zapobiec temu zagrożeniu, należy podjąć określone działania podnoszące świadomości i inne ukierunkowane wysiłki.
7. Kluczowe znaczenie ma wczesne ostrzeżenie, umożliwiające podniesienie poziomu gotowości i reagowania na wystąpienie ASF. Głównym narzędziem służącym do osiągnięcia tego celu jest efektywny system nadzoru ASF, oparty na zarówno biernych, jak i aktywnych środkach nadzoru.
8. Pozytywne bodźce skierowane do gospodarstw spełniających wymogi bioasekuracji, takie jak pewne bezpieczne derogacje od pewnych ograniczeń, łącznie z proporcjonalnymi, odstrasżającymi bodźcami negatywnym, takimi jak kary, wobec gospodarstw o trwale niskim poziomie bioasekuracji, stanowią odpowiednie sposoby wzmocnienia środków bioasekuracji, które należy stosować, uwzględniając odmienne poziomy zagrożenia związane z każdym rodzajem gospodarstwa, obszarem i sytuacją epidemiologiczną.
9. Delegacje uwzględniają doradztwo naukowe w zakresie ASF zapewniane przez EFSA oraz opinie naukowe pochodzące z innych źródeł oraz zalecają udostępnienie dalszych danych naukowych, opartych na ekologicznych i geograficznych uwarunkowaniach w krajach dotkniętych ASF, które umożliwią lepsze zrozumienie epidemiologii ASF w regionie, w szczególności w odniesieniu do sezonowości choroby i poziomu zagrożenia,

jakie mogą stwarzać pośrednie drogi jej przenoszenia (włączając rolę innych gatunków zwierząt, np. ptaków, owadów albo innych możliwych wektorów). Należy nadal zachęcać do prowadzenia badań nad nowatorskimi narzędziami ograniczania ASF, takimi jak znalezienie odpowiedniej szczepionki.

10. Aktualna sytuacja związana z chorobą na ogromnych obszarach dotkniętych ASF wskazuje, że daleko jest jeszcze do całkowitego wyeliminowania choroby z Europy, i musimy być gotowi do prowadzenia intensywnej i długiej walki z tą chorobą. Wszystkie delegacje uzgadniają, że będą współpracować w celu opracowania średnio- i długoterminowych, zrównoważonych strategii ograniczania jej bezpośrednich i pośrednich skutków na wszystkich poziomach (handlu, sektora rolnictwa, myśliwych, organów ochrony środowiska, służb weterynaryjnych itd.).
11. Wszystkie uczestniczące kraje i Komisja Europejska uzgadniają, że będą w dalszym ciągu wspierać koordynację regionalną, wymianę danych i współpracę naukową poprzez aktywne uczestnictwo w spotkaniach międzynarodowych i ich promowanie, w szczególności spotkaniach zorganizowanych w ramach GF-TADs (OIE/FAO). Należy opracować plan regionalny, określający strategię długookresową dla zarządzania sektorem produkcji świń oraz dzikami, w szczególności w kontekście spotkań w ramach GF-TADs.
12. Wszystkie kraje i Komisja Europejskie powinny współpracować w celu zabezpieczenia dodatkowego wsparcia finansowego i innych zasobów technicznych potrzebnych do zwalczania ASF, kładąc nacisk na skoordynowane działania transgraniczne. UE będzie w dalszym ciągu uzupełniać, w razie potrzeby i zgodnie z swoimi możliwościami, środki krajowe na rzecz najbardziej stosownych, kwalifikowalnych działań mających na celu zwalczanie choroby.